

Da i tebi PRO CVJE TA!

Program izravnih plaćanja u poljoprivredi 2015. - 2020. godine
Poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš
ZELENO PLAĆANJE

AGENCIJA ZA PLAĆANJA
U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU
I RURALNOM RAZVOJU

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

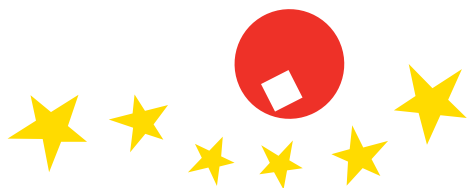

Ovaj priručnik financiran je sredstvima Europske unije. Sadržaj ovog priručnika isključiva je odgovornost Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i ne odražava nužno gledišta Europske unije.

SADRŽAJ

Uvod	.....	5
1. Jedinstveni zahtjev	.....	6
2. Zelena plaćanja	.....	8
3. Jeste li obveznik zelenih plaćanja?	.....	9
4. Provjerite koliko imate obradivog zemljišta	.....	10
5. Tko nije obveznik zelenih praksi?	.....	13
6. Raznolikost usjeva	.....	14
7. Ekološki značajne površine	.....	27
8. Trajni travnjaci	.....	41
Zaključak	.....	45
Pravni propisi	.....	46
Kontakti	.....	48

Da i tebi
PRO
CVJE
TA!

Da i tebi

PRO
CVJE
TA!

TA!

UVOD

Poštovani poljoprivrednici,

Od 2015. godine Zajednička poljoprivredna politika EU uvela je nova pravila za provedbu i odobravanje izravnih plaćanja propisana Uredbama Europskog parlamenta, Vijeća Europe i Europske Komisije, a koje je naša zemlja kao članica Europske unije dužna primjenjivati. Specifičnosti i detalji primjene europskih uredbi u Republici Hrvatskoj definirane su u Zakonu o poljoprivredi (Narodne novine br. 30/15) i Pravilniku o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja (Narodne novine br. 35/15) te Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (Narodne novine br. 32/15).

Najznačajnije novosti u programu izravnih plaćanja u poljoprivredi su sljedeće:

- uvedena je definicija aktivnog poljoprivrednika kao korisnika izravnih plaćanja;
- osnovno plaćanje za koje se poljoprivrednicima dodjeljuju prava na plaćanja na temelju prihvatljivih površina poljoprivrednog zemljišta slično je dosadašnjem regionalnom plaćanju;
- obuhvat obveza ispunjavanja pravila višestruke sukladnosti postupno će se proširivati tijekom reformskog razdoblja;
- uvedeno je preraspodijeljeno plaćanje koje se dodjeljuje korisnicima osnovnog plaćanja za prvih dvadeset hektara,
- uvedeno je plaćanje za poljoprivredne prakse prihvatljive za klimu i okoliš (zelena plaćanja);
- uvedeno je plaćanje za mlade poljoprivrednike do 40-te godine (kao dodatak na osnovno

- plaćanje) za prvih dvadeset pet hektara;
- nastavlja se financiranje određenih proizvodno vezanih plaćanja (dosadašnji stočarski sektori i novi sektori biljne proizvodnje);
- uveden je pojednostavljeni program potpore za male poljoprivrednike;
- omogućuje se nastavak državne potpore iznimno osjetljivim sektorima (plaćanja iz državnog proračuna) u prijelaznom razdoblju.

Dodatno, korisnici programa izravnih plaćanja moći će se kandidirati i za IAKS mjere ruralnog razvoja i to one koje se financiraju iz državnog proračuna kao i za IAKS mjere ruralnog razvoja predviđene Programom ruralnog razvoja RH.

Kako je plaćanje za poljoprivredne prakse prihvatljive za klimu i okoliš, odnosno za **zelene prakse** jedna od najsloženijih novosti u programu izravnih plaćanja, ovaj priručnik detaljno ga objašnjava i nastoji prikazati što ono znači za vas.

JEDINSTVENI ZAHTJEV 2015.

Za 2015. godinu u regionalnim uredima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Agencija za plaćanja) podnosi se jedinstveni zahtjev za slijedeća plaćanja:

I) Izravna plaćanja

A) Osnovno plaćanje

- Osnovno plaćanje / Zeleno plaćanje / Preraspodijeljeno plaćanje
- Osnovno plaćanje / Zeleno plaćanje / Preraspodijeljeno plaćanje iz posebne nacionalne rezerve za razminirano zemljište

B) Plaćanje za mlade poljoprivrednike

C) Proizvodno vezana plaćanja

- za krave u proizvodnji mlijeka
- za tov junadi
- za krave dojlje
- za ovce i koze
- za povrće
- za voće
- za šećernu repu
- za proteinske usjeve

D) Program za male poljoprivrednike

II) Plaćanja za mjere državne potpore iz Državnog proračuna

Iznimno osjetljivi sektori

- Maslinovo ulje
- Duhan

- Mliječne krave
- Rasplodne krmače

IAKS mjere ruralnog razvoja

- Integrirana proizvodnja: povrće, višegodišnji nasadi i oranice
- Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja

III) Plaćanja za IAKS mjere ruralnog razvoja predviđene Programom ruralnog razvoja

A) Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene / Plaćanje za poljoprivredno-okolišne i klimatske promjene

- Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture
- Zatravnjivanje trajnih nasada
- Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti
- Pilot mjera za zaštitu kosca (Crex crex)
- Pilot mjera za zaštitu leptira
- Uspostava poljskih traka
- Održavanje ekstenzivnih voćnjaka
- Održavanje ekstenzivnih maslinika
- Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja

B) Ekološki uzgoj

- Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode
- Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksa i metoda
- Povrće

- Višegodišnji nasadi
- Oranice
- Trajni travnjaci

C) Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima

- Plaćanja u gorsko planinskim područjima
- Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima
- Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima

2 ZELENA PLAĆANJA

Zelena plaćanja dodjeljuju se u obliku godišnjeg plaćanja po prihvatljivom hektaru kao postotak ukupne vrijednosti osnovnog plaćanja. Da bi ostvarili zelena plaćanja potrebno je provoditi zelene prakse.

Neki od vas već ispunjavaju sve uvjete vezane uz zelene prakse, no neki poljoprivrednici trebaju prilagoditi svoje aktivnosti na gospodarstvu kako bi ostvarili zelena plaćanja.

Površine pod ekološkom proizvodnjom automatski ostvaruju uvijete za zelena plaćanja.

Ako poljoprivrednik ima ekološku i klasičnu poljoprivrednu proizvodnju, zelene prakse mora provoditi na površinama na kojim se bavi klasičnom proizvodnjom.

Zelene prakse uključuju:

Raznolikost usjeva

Praksu raznolikost usjeva dužni ste provoditi ako ste korisnik programa izravnih plaćanja s više od 10 hektara obradiva zemljišta (oranica).

Uvjeti i iznimke od ove obveze opisane su u poglavlju „Raznolikost usjeva“.

Popis kultura prihvatljivih za raznolikost usjeva naveden je u Tablici 1 Priloga 1 Pravilnika.

Ekološki značajne površine (EZP)

Ako ste korisnik programa izravnih plaćanja i ako na svom poljoprivrednom gospodarstvu imate više od 15 hektara obradivog zemljišta (oranica) dužni ste na najmanje 5% obradivog zemljišta (oranica) prijaviti i održavati ekološki značajne površine. Detalji

za primjenu i izuzeća od provođenja zelenih praksi opisani su u poglavlju „Ekološki značajne površine (EZP)“.

Ekološki značajne površine su slijedeći elementi:

- pojedina obilježja krajobraza ovisno o veličini, kulture kratkih ophodnji, pojasevi bez kulture uz rub šume i rubni pojasevi uz vodotoke („stabilni EZP elementi“),
- ugar, kulture koje fiksiraju dušik, postrni usjevi ili zeleni pokrov („promjenjivi EZP elementi“).

Očuvanje trajnih travnjaka

Zelena praksa očuvanja trajnih travnjaka sastoji se od dvije obveze:

- zabrana prenamijene i obrađivanja okolišno-osjetljivih trajnih travnjaka smještenih na posebnim područjima unutar Natura 2000 područja na razini poljoprivrednog gospodarstva i
- očuvanje trajnih travnjaka na nacionalnoj razini.

Detalji oko provedbe zelene prakse očuvanja trajnih travnjaka opisani su u poglavlju „Trajni travnjaci“

Da i tebi
PROCVJETA!

3

JESTE LI OBVEZNIK ZELENIH PRAKSI?

U tablici u nastavku provjerite trebate li primjenjivati zelene prakse.

Tablica: Jeste li obveznik zelenih praksi?

ZELENE PRAKSE			
Ako je površina obradivog zemljišta	Raznolikost usjeva	Ekološki značajne površine	Trajni travnjaci
manja od 10 ha	NE	NE	DA Nije dozvoljena prenamjena niti preoravanje okolišno osjetljivih travnjaka na posebnim područjima unutar NATURA 2000 područja.
od 10 ha do 15 ha	DA nastavite s provjerom	NE	
veća od 15 ha	DA nastavite s provjerom	DA nastavite s provjerom	

agronet

Kako bi ostvarili pravo na zeleno plaćanje pomoći će vam kalkulator za izračun dostupan putem zaštićene mrežne aplikacije Agronet, na internetskoj stranici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na web adresi www.apprrr.hr.

Prođite kroz slijedeće korake kako biste saznali više o tome što trebate učiniti kako biste zadovoljili obveze i poštovali pravila zelenih praksi.

Vaše obveze ovise o površini poljoprivrednog i obradivog zemljišta, te o vrstama usjeva koje uzgajate na poljoprivrednom gospodarstvu.

4

PROVJERITE KOLIKO IMATE OBRADIVOG ZEMLJIŠTA

Za osnovno plaćanje po površini prihvatljive poljoprivredne površine su obradivo zemljište, trajni travnjaci i trajni nasadi na kojima se vrši poljoprivredna aktivnost i upisane su u evidenciju korištenja poljoprivrednog zemljišta (ARKOD).

Obradivo zemljište - oranice, zemljište na ugaru, privremeni travnjaci i zemljište u stakleniku, plateniku ili ispod fiksnog ili pomičnog krova, tj. ARKOD parcele s vrstom uporabe oranice i staklenici ili platenici (šifra vrste uporabe 200 i 210);

- **„oranice“** - zemljište s poljoprivrednom kulturom,
- **„privremeni travnjak“** - obradivo zemljište na kojem se nalaze trave ili ostala travolika paša (krmno zeljasto bilje kao što su mješavine trava ili travno-djetelinske smjese) u razdoblju kraćem od 5 godina, a postaju trajni travnjaci šeste godine uzastopnih prijava kao privremeni travnjak,
- **„ugar“** - obradivo zemljište na kojem se ne proizvodi poljoprivredna kultura niti vrši ispaša, ali koje se održava u stanju pogodnom za ispašu ili obradu, te se može kositi.

Trajni travnjaci - prirodne ili zasijane zelene travnate površine koje su na istom mjestu 5 ili više godina (bez obzira provode li se u međuvremenu agrotehničke aktivnosti: gnojidba, usijavanje i dr.)

- **„livada“** (šifra kulture 310) - trajno-travnjačka površina koja se održava košnjom ili ispašom; 100% prihvatljive površine,
- **„kontinentalni travnjak“** (šifra kulture 320) - trajno travnjačka površina u kontinentalnom dijelu

Hrvatske na kojoj se, osim trave i niskog raslinja pogodnog za ispašu stoke ili košnju, mogu nalaziti i obilježja krajobraza, stijene ili drveće. Prihvatljiva površina određuje se putem koeficijenta prihvatljivosti 1;0.8;0.6;0

- **„krški pašnjak“** (šifra kulture 321) - ekstenzivni pašnjak na obalnom, priobalnom i planinsko-priobalnom području na kojem se, osim trave i niskog raslinja pogodnog za ispašu stoke, mogu nalaziti i neprihvatljiva obilježja krajobraza i elementi krša. Prihvatljiva površina određuje se putem koeficijenta prihvatljivosti (1;0.8;0.6;0.4). Krški pašnjak održava se ispašom, a korisnik je obavezan držati stoku.

Trajni nasadi - višegodišnji nasadi (na istoj površini pet ili više godina): voćnjaci, vinogradi, maslinici, rasadnici i kulture kratkih ophodnji:

- **„rasadnici“** - površine mladog drvenastog bilja koje se uzgaja na otvorenom za kasnije presađivanje. To su: rasadnici loznih cjepova i podloga, rasadnici voćnih vrsta i bobičastog voća, rasadnici ukrasnog bilja,
- **„kulture kratkih ophodnji“** - drvenaste šumarske kulture koje se proizvode u gustom sklopu za bio-masu (energiju), koje daju izboje (mladice) svake godine i s maksimalnim ciklusom žetve od 20 godina. Prihvatljive su površine pod slijedećim kulturama: crna joha (*Alnus glutinosa*), breza (*Betula sp.*), grab (*Carpinus sp.*), kesten (*Castanea sp.*), jasen (*Fraxinus sp.*), topola (*Populus sp.*), bagrem (*Robinia pseudoacacia*) i vrba (*Salix sp.*).

Primjer: kultura kratkih ophodnji: Vrba (*Salix sp.*)

Zelene prakse se provode na poljoprivrednom zemljištu za koje su zatražena izravna plaćanja. Međutim, kad je riječ o uvjetima višestruke sukladnosti (prema Pravilniku o višestrukoj sukladnosti), oni se moraju provoditi na cjelokupnom gospodarstvu, bez obzira da li je za pojedine čestice zatražena potpora ili ne!

Pri određivanju površine obradivog zemljišta treba od ukupne površine svih poljoprivrednih zemljišta koje koristite oduzeti površine koje zauzimaju:

- trajni travnjaci
- trajni nasadi

Površini obradivog zemljište treba dodati obilježja krajobraza koja su prihvatljiva za plaćanje, a nalaze se na obradivom zemljištu ili neposredno uz poljoprivredno zemljište.

Za plaćanje su prihvatljiva obilježja krajobraza koja se zadržavaju unutar standarda, tj. jarak do 2 m širine, pojedinačno stablo promjera krošnje od najmanje 4m, jezerce površine 100 m² do 1000 m², te drvoredi,

živice i suhozidi čija širina ne prelazi 2 m, kao i šumarci (stabla spojena krošnjama koja se preklapaju) površine 100 m² - 2000 m².

Primjeri: u oba slučaja površini na kojoj raste pšenica treba dodati površinu koju zauzima jarak.

U ukupan zbroj površina obradivog zemljišta na kojima se provode zelene prakse ne ulaze površine na kojima se obavlja ekološka proizvodnja.

Da
i tebi
PRO
CVJE
TA!

5

TKO NIJE OBVEZNIK ZELENIH PRAKSI?

Primjena zelenih praksi nije obvezna za poljoprivrednike:

- koji sudjeluju u programu za malog poljoprivrednika,
- koji imaju samo ekološku proizvodnju u skladu s propisima o ekološkoj poljoprivredi.

Prema površinama obradivog zemljišta koje koristite, provjerite u tablici „**Jeste li obveznik zelenih praksi?**“ jeste li dužni pridržavati se zelenih praksi, a nakon toga provjerite da li ispunjavate uvjete za izuzimanje od provođenja zelenih praksi.

Poljoprivrednici koji imaju ekološki uzgoj samo na dijelu obradivog zemljišta, oslobođeni su primjene pravila zelene prakse samo za površine pod ekološkim uzgojem.

Stoga, ne zaboravite u izračunu oduzeti površinu na kojoj se odvija ekološki uzgoj u skladu s propisima o ekološkoj proizvodnji, jer:

- ako imate npr. 17 ha obradivog zemljišta, a ekološki uzgoj zauzima 8 hektara, onda ste oslobođeni od prakse raznolikosti usjeva i prakse EZP, jer preostala površina obradivog zemljišta koja se uzima u obzir za primjenu zelenih praksi iznosi 9 ha;
- ako imate npr. 17 ha obradivog zemljišta, a ekološki uzgoj zauzima 6 ha, onda niste izuzeti

od prakse raznolikosti usjeva, ali niste obveznik EZP pravila, jer preostala površina obradivog zemljišta koja se uzima u obzir za primjenu zelenih praksi iznosi 11 ha;

- ako imate npr. 17 ha obradivog zemljišta, a ekološki uzgoj zauzima 1 ha, onda niste izuzeti od prakse raznolikosti usjeva niti od EZP pravila, jer preostala površina obradivog zemljišta koja se uzima u obzir za primjenu zelenih praksi iznosi 16 ha (u ovom slučaju obveza je uzgajati barem dvije kulture na oranicama i imati 0,8 hektara ekološki značajne površine).

6

RAZNOLIKOST USJEVA

Raznolikost usjeva - uvjeti

Ako na gospodarstvu imate:

- **između 10 i 30 hektara obradivog zemljišta** (oranice, staklenici i plastenici: šifra 200 i 210 sukladno vrsti uporabe zemljišta u ARKOD-u, a prema Pravilniku o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta): morate imati najmanje **2 različite vrste usjeva**, a površina glavne kulture (tj. kulture koja zauzima najveći dio obradivog

zemljišta) ne smije prelaziti **75% obradivog zemljišta**,

- **više od 30 hektara obradivog zemljišta:** morate imati najmanje **3 različite kulture pri čemu glavna kultura ne smije zauzimati više od 75% obradivog zemljišta**, a dvije glavne kulture zajedno ne smiju zauzimati više od **95% obradivog zemljišta**.

Ako pripadate skupini poljoprivrednika koji trebaju provoditi praksu raznolikost usjeva, provjerite da li se na vaše poljoprivredno gospodarstvo mogu primijeniti dodatna izuzeća od primjene ove prakse.

Izuzeci od obveze provođenja raznolikosti usjeva
Ako vaše obradivo zemljište zauzima površinu veću od 10 ha, još uvijek možete biti oslobođeni od primjene

praksi raznolikosti usjeva, ukoliko vaše poljoprivredno gospodarstvo ispunjava najmanje jedan od navedenih uvjeta:

Više od 75 posto obradivog zemljišta zauzima:

- privremeni travnjak,
- zemljište ostavljeno na ugaru ili
- kombinacija gore navedenog,

a ostalo obradivo zemljište ne premašuje površinu od 30 ha.

Više od 75 posto prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta zauzima:

- trajni travnjak,
- privremeni travnjak ili,
- kombinacija gore navedenog,

a ostalo obradivo zemljište ne premašuje površinu od 30 ha.

Više od 50 posto površine prijavljenog obradivog zemljišta u određenoj godini niste prijavili u zahtjevu za potporu prethodne godine, a čitavo obradivo zemljište zasijano je drugačijim usjevima u usporedbi s prethodnom kalendarskom godinom.

Ako je glavna kultura privremeni travnjak ili ugar, takva kultura može zauzimati i više od 75% oranica, pri čemu druga kultura po zastupljenosti ne smije zauzimati više od 75% preostale obradive površine - osim ako i ta druga kultura nije privremeni travnjak ili ugar.

Donji primjeri prikazuju takve prihvatljive slučajeve za raznolikost usjeva.

Radi bolje preglednosti u tablici je prikazan potreban broj različitih vrsta i kultura usjeva, kao i najveći

mogući udio površine glavnog usjeva u ukupnoj obradivoj površini PG-a.

Tablica: Broj usjeva i kultura za raznolikost usjeva prema površini obradivog zemljišta

Ako površina obradivog zemljišta iznosi usjeva	Obveza poljoprivrednika za provođenje raznolikosti
10 ha do 30 ha	Najmanje 2 različita usjeva , pri čemu površina glavnog usjeva NE SMIJE premašiti 75% površine obradivog zemljišta.
30 ha i više	Najmanje 3 različita usjeva , pri čemu površina glavnog usjeva NE SMIJE premašiti 75% površine obradivog zemljišta, a dva glavna usjeva zajedno NE SMIJU zauzimati više od 95% obradivog zemljišta.

- Da bi se pojedina kultura na ARKOD čestici uzimala u obzir za potrebe raznolikosti, poljoprivrednik ju treba prijaviti na jedinstvenom zahtjevu za potporu.
- Za potrebe raznolikosti usjeva, razdoblje uzgoja za potrebe izračuna udjela različitih usjeva je od 15. svibnja do 15. kolovoza godine za koju se podnosi Jedinstveni zahtjev.

Usjevi prihvatljivi za poštivanje pravila raznolikosti usjeva mogu biti:

- kulture bilo kojeg različitog roda prema botaničkoj klasifikaciji usjeva,
- kultura bilo koje vrste iz porodica: kupusnjače, krumpirovke i tikve (*Brassicaceae*, *Solanaceae* i *Cucurbitaceae*),

- zemljište ostavljeno na ugaru,
- kultura trava ili druge travolike paše/zeljaste krme,
- miješani uzgoj.

Za raznolikost usjeva istim usjevom smatraju se sve vrste nekog roda, prema botaničkoj klasifikaciji, pa su, npr.

- **luk, poriluk i češnjak** (prema botaničkoj klasifikaciji rod *Allium*) jedan usjev - „luk“.

Međutim, u slučaju vrsta iz sljedećih porodica :

- *Brassicaceae*
  - kupusnjače (cvjetača, krmna repica,...),
- *Solanaceae*
  - pomoćnice (rajčica, krumpir, patliđan,..) i
- *Cucurbitaceae*

- tikve (krastavci, tikve, dinje, lubenice,...)
svaka **vrsta** smatra se zasebnim usjevom.

Npr. uzgoj **krmne repice** (*Brassica napus*), **stočnog kelja** (*Brassica oleracea*) i **postrne repe** (*Brassica rapa*) smatra se uzgojem tri različita usjeva, jer se radi o **tri različite vrste. Isto tako**, uzgoj **rajčice** (*Solanum lycopersicum*), **patlidžana** (*Solanum melongena*) i **krumpira** (*Solanum tuberosum*) smatra se uzgojem **tri različita usjeva**.

Međutim, uzgoj **kupusa** (*Brassica oleracea* var. *Capitata*), **kelja** (*Brassica oleracea* var. *Sabauda*) i **cvjetače** (*Brassica oleracea* var. *Botrytis*) predstavlja uzgoj **jednog usjeva**, jer se prema botaničkoj

klasifikaciji radi o tri varijeteta iste vrste - *Brassica oleracea*.

Iz istog razloga uzgoj **tikve uljanice** (*Cucurbita pepo* var. *Oleifera*), **buče** (*Cucurbita pepo* var. *oblonga*) i **patišona** (*Cucurbita pepo* var. *Patissoniana*) predstavlja uzgoj **jednog usjeva**.

U sljedećoj tablici prikazan je primjer za kulture iz roda kupusnjača i njihova pripadnost različitim skupinama s obzirom na raznolikost usjeva. Za lakše snalaženje, kulture koje se smatraju istim usjevima prilikom utvrđivanja raznolikosti usjeva, obojane su istom bojom.

Da i tebi
PROCVJETA!

Tablica: Razvrstavanje kultura u raznolikosti usjeva

Rod	Rod (lat.)	Naziv kulture	Naziv kulture vrsta (lat.)	Raznolikost usjeva (prikaz različitih usjeva)
Kupusnjače	Brassica	uljana repica	<i>Brassica napus subsp. oleifera</i>	Brassica napus
Kupusnjače	Brassica	stočna koraba	<i>Brassica napus var. napobrassica</i>	Brassica napus
Kupusnjače	Brassica	krmna repica	<i>Brassica napus</i>	Brassica napus
Kupusnjače	Brassica	stočni kelj	<i>Brassica oleracea</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	bijela gorušica	<i>Sinapis alba</i>	Sinapis alba
Kupusnjače	Brassica	smeđa gorušica	<i>Brassica juncea</i>	Brassica juncea
Kupusnjače	Brassica	crna gorušica	<i>Brassicainigra</i>	Brassica nigra
Kupusnjače	Brassica	cvjetača	<i>Brassica oleracea var. botrytis</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	brokula	<i>Brassica oleracea var. cymosa</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	kelj pupčar	<i>Brassica oleracea var. gemmifera</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	koraba	<i>Brassica oleracea var. gongylodes</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	kelj	<i>Brassica oleracea var. sabauda</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	kupus	<i>Brassica oleracea var. capitata</i>	Brassica oleracea
Kupusnjače	Brassica	postrna repa	<i>Brassica oleracea subsp. rapifera</i>	Brassica rapa

Jari i ozimi usjevi su različite kulture, čak i ako pripadaju istom rodu. To znači da se, primjerice, ozima pšenica i jara pšenica tretiraju kao zasebne kulture u kontekstu raznolikosti usjeva.

Pravila koja se odnose na miješani uzgoj:

U području primjene miješanog uzgoja koji uključuje istovremeni uzgoj dvije ili više kultura usjeva u odvojenim redovima, svaki se usjev broji kao zaseban ako pokriva najmanje 25% te površine.

Primjer 1.

Na površini od 1 ha obradivog zemljišta naizmjenično je kultiviran 1 red peršina, 1 red mrkve i 1 red češnjaka, te različiti usjevi zauzimaju po 33,33% površine. Svaki od njih se tretira kao zasebna usjevna skupina.

Primjer 2.

Na površini od 1 ha obradivog zemljišta naizmjenice su kultivirana 3 reda peršina, 1 red mrkve i 1 red češnjaka, te različiti usjevi zauzimaju: peršin 60% površine, a svaki od ostalih usjeva po 20%. Kao usjevnu skupina za cijelo područje (100%) prikazuje se peršin.

Primjer 3.

Na površini od 1 ha obradivog zemljišta naizmjenice su kultivirana 3 reda peršina, 2 reda mrkve i 1 red češnjaka, te različiti usjevi zauzimaju: peršin - 50% površine, mrkva - 33,33%, a češnjak - 16.67% površine. Kao usjevne skupine prikazuje se 50% peršina i 50% mrkve.

Površina pokrivena različitim usjevima izračunava se dijeljenjem ukupne površine zemljišta na kojemu je mješoviti uzgoj, s brojem usjeva koji pokrivaju najmanje 25% te površine, bez obzira na stvarni udio usjeva na toj površini.

- U Primjeru 1. svaka kultura zauzima 0,33 ha površine, u Primjeru 2. peršin zauzima 1 ha, u Primjeru 3. po 0,5 ha zauzimaju peršin i 0,5 ha mrkva. Usjev češnjaka se ne prikazuje.
- Područje mješovitog usjeva, u kojem se uz glavni usjev sije i drugi usjev, smatra se područjem koje zauzima jedino glavni usjev.

Za potrebe izračuna udjela različitih kultura uzimaju se u obzir samo glavni usjevi (ne postrni, međususjevi i naknadni usjevi) koji se nalaze na obradivim površinama u prevladavajućem dijelu takozvanog „razdoblja usjeva” od 15. svibnja do 15. kolovoza godine u kojoj je podnesen jedinstveni zahtjev.

Koristeći sve gore navedene informacije, provjerite zadovoljava li vaše gospodarstvo uvjete raznolikosti usjeva.

Ako na vašem poljoprivrednom gospodarstvu obradivo zemljište zauzima najmanje 10 hektara, ali ne više od 30 hektara - provjerite (kao što je prikazano u nastavku) postotak glavnog usjeva, odnosno onog usjeva koji će zauzimati najveću površinu.

Izračun postotka glavnog usjeva

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{\text{površina glavnog usjeva (ha)} * 100}{\text{površina obradivog zemljišta ukupno na PG-u (ha)}}$$

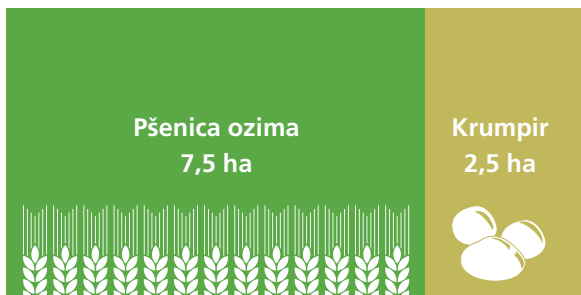
Ako planirani glavni usjev neće premašiti površinu veću od 75% obradivog zemljišta, uvjet raznolikosti usjeva je ispunjen.

Ako će planirani glavni usjev biti na površini većoj od

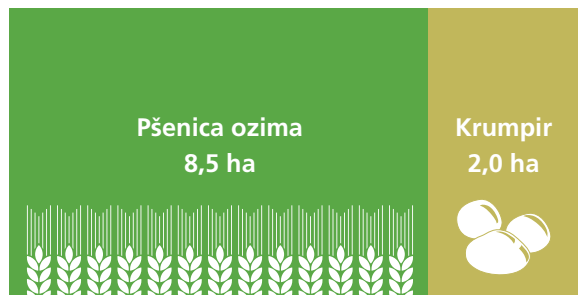
75% obradivog zemljišta, kako bi se zadovoljio uvjet raznolikosti potrebno je smanjiti površinu glavnog usjeva.

Primjer:

Dva poljoprivredna gospodarstva, A i B: svako od njih ima površinu poljoprivrednog zemljišta prihvatljivu za potporu veličine 14 ha, a površina obradivog zemljišta je 10 hektara.

A) Glavni usjev - 75% obradivog zemljišta.
Ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

B) Glavni usjev - 80% obradivog zemljišta.
Ne ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

Za oba poljoprivredna gospodarstva dodijelit će se osnovno plaćanje za površinu od 14 ha, no prihvatljiva površina za gospodarstvo B za zeleno plaćanje bit će smanjena.

U slučaju gospodarstva A, koje zadovoljava uvjete

raznolikosti usjeva, dodijelit će se iznos zelenog plaćanja za svih 14 ha, a u slučaju gospodarstva B, na kojemu nisu ispunjeni uvjeti obveze raznolikosti usjeva, isplata će se smanjiti za 1 ha, pa će se zeleno plaćanje dodijeliti za 13 ha.

Izračun smanjenja površina prihvatljivih za raznolikost usjeva, gdje glavni usjev zauzima više od 75% obradivog zemljišta, i način izračuna površine prihvatljive za zeleno plaćanje:

Smanjenje površine = 50% površine obradivog zemljišta * omjer razlike (1)

Gdje je:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{(\% \text{ glavnog usjeva} - 75\%) * \text{površina obradivog zemljišta}}{25\% * \text{površina obradivog zemljišta}}$$

Prihvatljiva površina = površina poljoprivrednog zemljišta - smanjenje površine

Gospodarstvo A:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{7,5 \text{ ha} * 100}{10 \text{ ha}} = 75\%$$

Površina glavnog usjeva ne zauzima više od 75% obradivog zemljišta:
uvijet je zadovoljen i nema smanjenja

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 14 ha

Gospodarstvo B:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{8,0 \text{ ha} * 100}{10 \text{ ha}} = 80\%$$

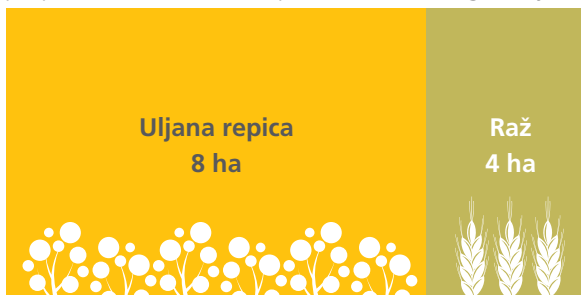
$$\text{Omjer razlike} = \frac{80\% - 75\% * 10 \text{ ha}}{25\% * 10 \text{ ha}} = \frac{5\% * 10}{25\% * 10} = 0,2$$

Smanjenje površine = 50% * 10 ha * 0,2 = 1 ha

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 14 ha - 1 ha = 13 ha

Primjer:

Dva poljoprivredna gospodarstva, C i D: svako od njih ima površinu poljoprivrednog zemljišta prihvatljiva za potporu veličine 14 ha, a površina obradivog zemljišta je 12 hektara.

C) Glavni usjev - 66,67% obradivog zemljišta.

Ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

Za oba gospodarstva dodijelit će se osnovno plaćanje za površinu od 14 ha. U slučaju gospodarstva C, koje zadovoljava uvjete raznolikosti usjeva, dodijelit će se iznos zelenog plaćanja svih 14 ha, a u slučaju

D) Glavni usjev - 83,33% obradivog zemljišta.

Ne ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

gospodarstva D, na kojem nisu ispunjeni uvjeti obveze raznolikosti usjeva, isplata će se smanjiti za 1,92 ha, pa će se zeleno plaćanje dodijeliti za 12,08 ha. Izračun se vrši prema gornjoj formuli.

Gospodarstvo C:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{8,0 \text{ ha} * 100}{12 \text{ ha}} = 66,67\%$$

Površina glavnog usjeva ne zauzima više od 75% obradivog zemljišta:
uvijet je zadovoljen i nema smanjenja

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 14 ha

Gospodarstvo D:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{10,0 \text{ ha} * 100}{12 \text{ ha}} = 83,33\%$$

$$\text{Omjer razlike} = \frac{83\% - 75\% * 12 \text{ ha}}{25\% * 12 \text{ ha}} = \frac{8 * 12}{25 * 12} = 0,32$$

$$\text{Smanjenje površine} = 50\% * 12 \text{ ha} * 0,32 = \frac{12 \text{ ha}}{2} * 0,32 = 1,92 \text{ ha}$$

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 14 ha - 1,92 ha = 12,08 ha

Ako na poljoprivrednom gospodarstvu površina obradivog zemljišta zauzima više od 30 hektara, odredite postotak glavnog usjeva, odnosno onog usjeva koji će zauzimati najveću površinu. Osim toga, provjerite (prema donjoj formuli) prelazi li ukupna površina dvaju glavnih usjeva 95% obradivog zemljišta.

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{\text{površina dva glavnog usjeva (ha)} * 100}{\text{površina obradivog zemljišta ukupno na gospodarstvu (ha)}}$$

Ako planirana površina glavnog usjeva zauzima najviše 75 posto obradivog zemljišta, a površina dvaju glavnih usjeva najviše 95 posto obradivog zemljišta, tada ispunjavate uvjete raznolikosti usjeva.

Ako planirana površina glavnog usjeva zauzima više

od 75% obradivog zemljišta, ili površina dva glavna usjeva zauzima više od 95% obradivog zemljišta, potrebno je smanjiti površinu glavnog usjeva, ili dva glavna usjeva, kako bi se zadovoljilo potrebne uvjete raznolikosti usjeva.

Primjer:

Dva gospodarstva, E i F - na kojima površina poljoprivrednog zemljišta iznosi 50 ha, a površina obradivog zemljišta je 40 ha.

E) Glavni usjev - 75% obradivog zemljišta.
Dva glavna usjeva - 95 % obradivog zemljišta
Ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

F) Glavni usjev - 75% obradivog zemljišta.
Dva glavna usjeva - 97,5 % obradivog zemljišta
Ne ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

Metoda izračuna za smanjenje površina prijavljenih za uvjete raznolikosti usjeva, gdje glavni usjev zauzima 75% obradivog zemljišta, a dva glavna usjeva zauzimaju više od 95% obradivog zemljišta, i način izračuna područja prihvatljivog za zeleno plaćanje:

Smanjenje površine = 50% površine obradivog zemljišta * omjer razlike (1)

Gdje je:

$$\text{Omjer razlike (2)} = \frac{(\% \text{ dva glavnog usjeva} - 95\%) * \text{površina obradivog zemljišta}}{5\% * \text{površina obradivog zemljišta}}$$

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = površina poljoprivrednog zemljišta - smanjenje površine

Za oba poljoprivredna gospodarstva dodijelit će se osnovno plaćanje za prihvatljivu površinu od 50 ha. U slučaju gospodarstva E, koje zadovoljava uvjete raznolikosti usjeva, dodijelit će se iznos zelenog plaćanja za svih 50 ha, a u slučaju gospodarstva F,

na kojem nisu ispunjeni uvjeti obveze raznolikosti usjeva, površina za koju će korisnik dobiti zeleno plaćanje - bit će smanjena za 10 ha, pa će se zeleno plaćanje dodijeliti za 40 ha.

Gospodarstvo E:

$$\% \text{ dva glavna usjeva} = \frac{(30 \text{ ha} + 8 \text{ ha}) * 100}{40 \text{ ha}} = \frac{38 * 100}{40} = 95\%$$

Nije potrebno računati dalje jer površina glavnog usjeva ne zauzima više od 95% obradivog zemljišta.

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 50 ha

Gospodarstvo F:

$$\% \text{ dva glavna usjeva} = \frac{(30 \text{ ha} + 9 \text{ ha}) * 100}{40 \text{ ha}} = \frac{39 * 100}{40} = 97,5\%$$

$$\text{Omjer razlike} = \frac{(97,5\% - 95\%) * 40 \text{ ha}}{5\% * 40 \text{ ha}} = \frac{2,5 * 40}{5 * 40} = 0,5$$

$$\text{Smanjenje površine} = 50\% * 40 \text{ ha} * 0,5 = \frac{40 \text{ ha}}{2} * 0,5 = 10 \text{ ha}$$

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 50 ha - 10 ha = 40 ha

Primjer 4.

Dva gospodarstva, G i H, na kojima površina poljoprivrednog zemljišta iznosi 100 ha, a površina obradivog zemljišta 90 ha.

G) Glavni usjev - 74,44% obradivog zemljišta.
Dva glavna usjeva - 94,44 % obradivog zemljišta
Ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

Za oba gospodarstva dodijelit će se osnovno plaćanje za površinu od 100 ha. U slučaju gospodarstva G, koje zadovoljava uvjete raznolikosti usjeva, dodijelit će se iznos zelenog plaćanja za svih 100 ha, a u slučaju gospodarstva H, na kojemu nisu ispunjeni uvjeti raznolikosti usjeva, površina za koju će korisnik dobiti zeleno plaćanje **bit će smanjena za 10,035 ha**, pa će

H) Glavni usjev - 77,78% obradivog zemljišta.
Dva glavna usjeva - 95,56 % obradivog zemljišta
Ne ispunjava uvjete raznolikosti usjeva.

se zeleno plaćanje dodijeliti za 89,97 ha (vidi primjer izračuna).
Metoda izračuna za smanjenje površina prijavljenih za uvjete raznolikost usjeva, gdje glavni usjev zauzima više od 75% obradivog zemljišta, a dva glavna usjeva zauzimaju više od 95% obradivog zemljišta, i način izračuna područja prihvatljivog za zeleno plaćanje:

Smanjenje površine = 50% površine obradivog zemljišta * omjer razlike (3)

Gdje je:

Omjer razlike (3) = omjer razlike (1) + omjer razlike (2)

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = površina poljoprivrednog zemljišta - smanjenje površine

Gospodarstvo G:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{67 \text{ ha} * 100}{90 \text{ ha}} = 74,44\%$$

$$\% \text{ dva glavna usjeva} = \frac{(67 \text{ ha} + 18 \text{ ha}) * 100}{90 \text{ ha}} = 94,44\%$$

Nije potrebno računati dalje jer površina glavnog usjeva ne zauzima više od 75% obradivog zemljišta, a površina dva glavna usjeva ne zauzima više od 95% obradivog zemljišta.

Za zeleno plaćanje prihvatljiva je cijela površina = 100 ha

Gospodarstvo H:

$$\% \text{ glavnog usjeva} = \frac{70 \text{ ha} * 100}{90 \text{ ha}} = 77,78\%$$

$$\% \text{ dva glavna usjeva} = \frac{(70 \text{ ha} + 16 \text{ ha}) * 100}{90 \text{ ha}} = 95,56\%$$

$$\begin{aligned} \text{Omjer razlike (1)} &= \frac{(\% \text{ glavnog usjeva} - 75\%) * \text{površina obradivog zemljišta}}{25\% * \text{površina obradivog zemljišta}} \\ &= \frac{(77,78\% - 75\%) * 90 \text{ ha}}{25\% * 90 \text{ ha}} = \frac{2,78 * 90}{25 * 90} = 0,1112 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Omjer razlike (2)} &= \frac{(\% \text{ dva glavna usjeva} - 95\%) * \text{površina obradivog zemljišta}}{5\% * \text{površina obradivog zemljišta}} \\ &= \frac{(95,56\% - 95\%) * 90 \text{ ha}}{5\% * 90 \text{ ha}} = \frac{0,56 * 90}{5 * 90} = 0,112 \end{aligned}$$

$$\text{Omjer razlike (3)} = \text{omjer razlike (1)} + \text{omjer razlike (2)} = 0,1112 + 0,112 = 0,223$$

$$\text{Smanjenje površine} = \frac{90 \text{ ha}}{2} * \text{omjer razlike (3)} \quad \text{Smanjenje površine} = \frac{90 \text{ ha}}{2} * 0,223 = 10,035 \text{ ha}$$

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 100 ha - 10,04 ha = 89,97 ha

Prihvatljiva površina = površina poljoprivrednog zemljišta - smanjenje površine

7 EKOLOŠKI ZNAČAJNE POVRŠINE (EZP)

Ako na poljoprivrednom gospodarstvu imate više od 15 ha oranica, plastenika i staklenika, obvezni ste prijaviti i održavati najmanje 5% obradivog zemljišta na gospodarstvu kao ekološki značajne površine (EZP).

- Ekološki značajna površina (EZP) nalazi se na obradivom zemljištu, osim površina s kulturama kratkih ophodnji (koje su trajni nasadi). EZP ulazi u površinu prihvatljivu za plaćanja.
- Sva obilježja krajobraza (živica, pojedinačno stablo, drvored, šumarak, jezerce/bara, jarak, suhozid) koja su sastavni dio ARKOD parcele mogu biti prijavljena kao EZP. Postojeća obilježja krajobraza ne smiju se uklanjati, u skladu s uvjetima višestruke sukladnosti.
- Kulture koje fiksiraju dušik i ugar mogu biti ubrojene kao usjevi u okviru raznolikosti usjeva, te kao EZP područje.

Ako površina obradivog zemljišta prelazi 15 ha i trebate osigurati ekološki značajne površine - provjerite da li vaše poljoprivredno gospodarstvo podliježe dodatnim izuzecima od primjene ove prakse, odnosno možete li biti oslobođeni od održavanja ekološki značajnih površina (EZP).

Izuzeci od obveze održavanja ekološki značajnih površina (EZP) su mogući kada:

- više od 75 posto **obradivog zemljišta** zauzimaju:
  - privremeni travnjaci,
  - zemljište na ugaru,
  - oranice na kojim se uzgajaju mahunarke ili
  - kombinacija gore navedenoga,
- a preostale obradive površine ne prelaze 30 ha;
- više od 75 posto **poljoprivrednog zemljišta** (ukupna prihvatljiva poljoprivredna površina) zauzimaju:
  - trajni travnjaci,
  - privremeni travnjaci ili,
  - kombinacija gore navedenoga,
- a preostale obradive površine ne prelaze 30 ha.

Ako temeljem navedenih izuzetaka niste oslobođeni od obveze primjene EZP praksi, obvezni ste najmanje 5% obradivih površina na gospodarstvu održavati kao ekološki značajne površine.

Da i tebi

$$\text{Potrebna površina EZP} = \frac{\text{površina obradivog zemljišta na gospodarstvu} * 5}{100}$$

ili ukupna površina obradivog zemljišta * 0,05

Primjer:

Ako na poljoprivrednom gospodarstvu obradivo zemljište zauzima površinu od 20 ha, ekološki značajne površine (EZP) trebaju zauzimati najmanje 1,00 ha - nakon primjene konverzijskih i ponderacijskih faktora navedenih u

Tablici s koeficijentima za ekološki značajne površine na 9. stranici.

$$\text{Površina EZP} = \frac{20 \text{ ha} * 5}{100} = 1,00 \text{ ha}$$

Ekološki značajnim površinama (EZP) smatraju se:

1. Zemljište na ugaru je obradivo zemljište na kojem se ne provodi poljoprivredna proizvodnja, a u slučaju neodržavanja smatra se nepoljoprivrednim zemljištem.

- Za potrebe ekološki značajnih površina, zemljište na ugaru treba biti u mirovanju tijekom razdoblja od 15. veljače do 15. kolovoza godine u kojoj se podnosi jedinstveni zahtjev. To podrazumijeva da se u navedenom razdoblju ne provodi sjetva ni sadnja na površini deklariranoj kao ugar niti se primjenjuju zaštitna sredstva. Površina na ugaru ne smije zarasti u šikaru i agresivne korove, a može se održavati košnjom.
- **Izuzetak:** Za potrebe EZP i privremeni travnjak (obradivo zemljište na kojem se nalaze ranije zasijane trave ili ostala travolika paša u razdoblju kraćem od pet godina) može se prijaviti kao

zemljište na ugaru, uz uvjet da poljoprivrednik ne sije travu u razdoblju mirovanja od 15. veljače do 15. kolovoza.

- Za potrebe EZP, ugar se kategorizira kao obradivo zemljište i nakon što se 5 godina nalazi na istom mjestu.
- Površina na ugaru može se kositi, ali ne i napasivati.
- Na ugaru koji se koristi kao EZP mogu se sijati mješavine za ptice ili za pčelinju pašu (koje se ne koriste u poljoprivredne svrhe)

2. Obilježja krajobraza u okviru dobrih poljoprivrednih i okolišnih uvjeta (GAEC) nalaze se na obradivom zemljištu te na površinama koje graniče s obradivim zemljištem. To su:

- živica,
- pojedinačno stablo promjera s promjerom krošnje od najmanje 4 m,

PROCVJETA!

- drvored: stabla s promjerom krošnje od najmanje 4m, prostor između krošnji ne prelazi 5 m,
- šumarak: stabla spojena krošnjama koja se preklapaju, ukupne površine od 100 m² do 2000 m²
- jezerce/bara ukupne površine do 1000 m²,

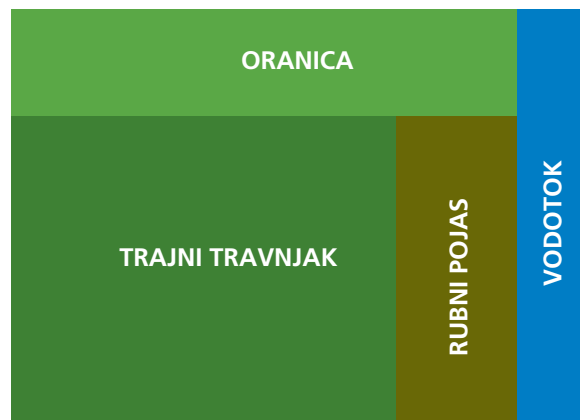
Rubni pojas **može biti** uračunat kao EZP.

Na rubnom pojasu uz vodotok koji se ucrtava kao EZP ne smije biti poljoprivredne proizvodnje. Međutim pojas se može kositi ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno može razlikovati od poljoprivredne kulture uz koju se nalazi;

4. Površine pod kulturama kratkih ophodnje, na kojima se ne koriste sredstva za zaštitu bilja niti mineralna gnojiva:

- jarak do 2 m širine i
- suhozid do 2 m širine.

3. Rubni pojasevi uz vodotoke, širine 3-10 m, koji su smješteni na obradivom zemljištu ili se „naslanjaju“ na obradivo zemljište tako da je dulji rub paralelan s rubom vodotoka.

Rubni pojas **ne može biti** uračunat kao EZP.

- vrste prihvatljive za EZP:
  - crna joha (*Alnus glutinosa*),
  - breza (*Betula sp.*),
  - grab (*Carpinus sp.*),
  - kesten (*Castanea sp.*),
  - jasen (*Fraxinus sp.*),
  - topola (*Populus sp.*), i
  - vrba (*Salix sp.*).

5. Pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje (širine 3m do 10m)

- Na rubnom pojasu uz šumu koji se ucrtava kao EZP ne smije biti poljoprivredne proizvodnje. Međutim, pojas se može kositi ili koristiti za ispašu pod uvjetom da se vizualno može razlikovati od poljoprivredne kulture uz koju se nalazi.

6. Postrni i pokrovni usjev - mješoviti usjev koji se sije nakon glavne kulture na oranici

- Početak i kraj sjetve: 1. lipnja - 1. rujna
- Postrni usjev - sije se nakon glavne kulture i ostaje na oranici do zime
- Pokrovni usjev - ostaje preko zime najkasnije do proljeća iduće godine

Kulture koje se siju kao ozimi usjev za žetvu iduće godine ili napasivanje nisu prihvatljive za postrne i pokrovne usjeve.

Za postrne/pokrovne usjeve u okviru održavanja ekološki značajnih površina (EZP), priznavat će se miješani usjevi od najmanje 2 kulture iz slijedećih grupa usjeva:

- **žitarice:**
  - zob (*Avena sativa*),
  - pšenoraž (*Triticale*),
  - ječam (*Hordeum vulgare*);
- **trave:**
  - talijanski ljulj (*Lolium multiflorum*),

- sudanska trava (*Sorghum sudanense*),
- sirak-sudanska trava (*Sorghum bicolor* X *S. sudanense*),
- vlasulje (*Festuca* spp.),
- vlasnjače (*Poa* spp.);
- **rod kupusnjača:**
  - gorušice (*Sinapis alba*, *Brassica juncea*, *Brassica nigra*),
  - krmna rotkva -Rauola (*Raphanus sativus* L., var. *oleiformis*),
  - uljana rotkva-(*Raphanus sativus*),
  - kanola (*Brassica napus* ili *B. rapa*),
  - ozima repica-Perko (*Brassica rapa* L., cv. Perko);
- **leguminoze**
  - grahorice (*Vicia* spp.),
  - djetelina inkarnatka (*Trifolium incarnatum*),
  - aleksandrijska djetelina (*Trifolium alexandrinum*),
  - crvena djetelina (*Trifolium pratense*),
  - krmni grašak (*Pisum sativum*),
  - lupine (*Lupinus* spp.),
  - perzijska djetelina (*Trifolium resupinatum*),
  - grahor satrica (*Lathyrus sativus*);
- **ostalo:**
  - facelija (*Phacelia tanacetifolia*) i
  - heljda (*Fagopyrum esculentum*).

7. Kulture koje fiksiraju dušik kao glavni usjev na oranici: soja (*Glycine max*), lucerna (*Medicago sativa*), grah (*Phaseolus* spp), kravliji grašak (*Vigna* spp.), slanutak (*Cicer* spp.), djetelina (*Trifolium* spp.), bob (*Vicia faba*), leća (*Lens culinaris*), lupina (*Lupinus* spp.), grašak (*Pisum* spp.), grahorica (*Vicia* spp.), smiljkita

roškasta (*Lotus corniculatus*). Usjev soje prihvatljiv je kao EZP ako je zasijan sjemenom genetski-ne modificirane soje.

Ekološki značajne površine u pravilu su smještene na obradivom zemljištu (oranici), osim kultura kratke ophodnje, koje su trajni nasad.

Rubni pojasevi i rubna obilježja krajobraza moraju biti položeni uz obradivo zemljište ili graničiti s njime dužom stranicom.

Obilježja krajobraza nepravilnog oblika (npr. jezerca, pojedinačna stabla ili skupina stabala) priznaju se kao EZP ako fizički dodiruju obradivo zemljište u najmanje jednoj točki.

Primjeri:

Drvored je u izravnoj blizini oranice te **može biti** uračunat kao EZP.

Drvored je odvojen putom (nije prihvatljiv, jer širina puta prelazi 2m) od oranice, te **ne može biti** uračunat kao EZP.

Primjeri:

Rubni (zaštitni) pojas između oranice i jarka, jednako kao i jarak, **moгу se uračunati** kao EZP.

Rubni (zaštitni) pojas između oranice i jarka, jednako kao i **jarak** (širine do 2 m) **moгу se uračunati** kao EZP, ali samostalno stablo na rubu jarka **ne može** biti uračunato kao EZP, jer se ta područja **ne mogu preklapati** (izuzetak su rubni pojasevi).

Primjeri:

Živica, isto kao i jarak, **može biti** priznata kao EZP.

Jezerce površine do 0,1 ha (1000 m²) **može biti priznato** za EZP područje ako fizički prijanja uz oranicu.

U skladu sa zahtjevima EZP možete prijaviti istu površinu ili obilježje krajobraza samo jednom u istoj godini predaje jedinstvenog zahtjeva.

Ako npr. prijavite soju kao EZP (kultura koja fiksira dušik), ne možete na istoj toj čestici prijaviti i postrni usjev (nakon soje) kao EZP.

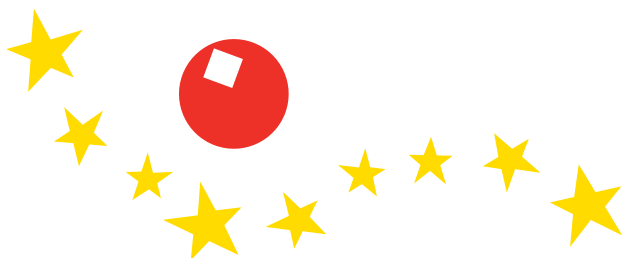

Prilikom računanja površina koje zauzimaju ekološke značajne površine (EZP) ukupni broj hektara izračunava se korištenjem koeficijenta tj. konverzijskih i ponderacijskih faktora.

Za izračun EZP površine kod linijskih obilježja krajobraza koristi se dužina tih obilježja, a ne njihova površina, npr. za živicu dugu 120 m, budući da je najveća prihvatljiva širina 2 m, za izračun se koristi njezina duljina (120 m), a ne površina (240 m²). Kod izračuna površine pojedinih elemenata ekološki značajnih površina primjenjuje se tablica

s konverzijskim i ponderacijskim faktorima, a EZP kalkulator za izračun ukupnih ekološki značajnih površina i njihovog udjela u ukupnom obradivom zemljištu vašeg poljoprivrednog gospodarstva dostupan je putem zaštićene mrežne aplikacije Agronet, na internetskim stranicama Agencije za plaćanja.

Tablica s koeficijentima za ekološki značajne površine

EZP elementi		Konverzijski faktor (m/stablo u m ²)	Ponderacijski faktor	EZP nakon primjene faktora
Zemljište na ugaru	po 1 m ²	Ne primjenjuje se	1	1 m ²
Obilježja krajobraza:				
Živice ili pojasevi drvenastih kultura	po 1 m ²	5	2	10 m ²
Izolirana stabla	po stablu	20	1,5	30 m ²
Drvored	po 1 m	5	2	10 m ²
Šumarak	po 1 m ²	Ne primjenjuje se	1,5	1,5 m ²
Jezerca/lokvepo	po 1 m ²	Ne primjenjuje se	1,5	1,5 m ²
Jarak	po 1 m	3	2	6 m ²
Tradicionalni suhozidi	po 1 m	1	1	1 m ²
Rubni pojasevi duž vodotoke	po 1 m	6	1,5	9 m ²
Pojasevi prihvatljivih hektara uz rubove šume bez proizvodnje	po 1 m	6	1,5	9 m ²
Površine s kulturama kratkih ophodnji	po 1 m ²	Ne primjenjuje se	0,3	0,3 m ²
Površine s postrnim i pokrovnim usjevima	po 1 m ²	Ne primjenjuje se	0,3	0,3 m ²
Površine s kulturama koje fiksiraju dušik	po 1 m ²	Ne primjenjuje se	0,7	0,7 m ²

Primjer:

DRVORED: fizička duljina drvoreda na poljoprivrednom gospodarstvu je 30 m, konverzijski faktor je 5, a ponderacijski faktor je 2. Površina EZP-a u ovom slučaju iznosi: $30 \text{ m} * 5 * 2 = 300 \text{ m}^2$

Primjer:

RUBNI POJAS: na PG postoji rubni pojas širine 5 m i duljine 40 m. Konverzijski faktor je 6, a ponderacijski faktor je 1,5. Površina EZP-a u ovom slučaju iznosi: $40 \text{ m} * 6 * 1,5 = 360 \text{ m}^2$

Tablica: Pehvatljivost EZP za osnovno plaćanje

EZP		Prihvatljivost EZP za osnovno plaćanje / Napomena
Ugar	DA	Također može biti prijavljen kao kultura za potrebe raznolikosti usjeva
Obilježja krajobraza:		
• Izolirana stabla	DA	Bez obzira na broj stabala po 1 ha obradivog zemljišta
• Jarak širine do 2 m	DA	
• Jezerce/lokva do 1000 m ²	DA	
• Živica	DA	Ako širina ne prelazi 2 m na parceli ili 4 m između dvije parcele
• Drvored	DA	
• Šumarak	DA	Ako ukupna površina skupine stabala ne prelazi 0,02 ha
• Suhozid	DA	
• Jezerca/bare	DA	Ako površina ne prelazi 1000 m ² . U površinu se može uključiti i površina obalne vegetacije.
Rubni pojasevi uz vodotoke	DA	
Kulture kratkih ophodnji	DA	Prihvatljive vrste su: crna joha (<i>Alnus glutinosa</i>), breza (<i>Betula sp.</i>), grab (<i>Carpinus sp.</i>), kesten (<i>Castanea sp.</i>), jasen (<i>Fraxinus sp.</i>), topola (<i>Populus sp.</i>) i vrba (<i>Salix sp.</i>)
Pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje	DA	Moguće je napasivanje ili košnja
Postrni ili pokrovni usjevi	NE	Za istu površinu može se ostvariti samo jedno osnovno plaćanje
Usjevi koji fiksiraju dušik (kao glavni usjev)	DA	Također mogu biti prijavljeni kao kulture za potrebe raznolikosti usjeva

Ukoliko kao obveznik prakse ekološki značajnih površina nemate najmanje 5% obradivog zemljišta prijavljenog i održavanog kao EZP smanjuje se površina prihvatljiva za zeleno plaćanje, a time i iznos zelenog plaćanja.

Primjer:

Korisnik prijavljuje za osnovno plaćanje površinu od 20 ha, od kojih obradivo zemljište (oranica) zauzima 16 ha. Potrebna površina EZP-a iznosi 0,80 ha (5% * 16 ha). Na imanju se provodi praksa raznolikosti usjeva, a utvrđena površina EZP-a je 0,50 ha.

Zbog premale površine EZP-a, površina koja se

kvalificira za zeleno plaćanje bit će smanjena za 3 ha, pa će se zeleno plaćanje dodijeliti za 17 ha.

U nastavku je prikazan izračun umanjnja površine zbog neodržavanja EZP površina na razini od najmanje 5%, te način izračuna površina prihvatljivih za zelena plaćanja:

$$\text{Umanjenje površine (EZP)} = 50\% \text{ površine obradivog zemljišta} * \text{omjer razlike (EZP)}$$

Gdje je:

$$\text{Omjer razlike (EZP)} = \frac{(5\% * \text{površina obradivog zemljišta}) - \text{EZP površina gospodarstva (ha)}}{5\% * \text{površina obradivog zemljišta}}$$

$$\text{Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje} = \text{površina poljoprivrednog zemljišta} - \text{smanjenje površine (EZP)}$$

$$\text{Potrebna površina EZP} = \frac{\text{površina obradivog zemljišta} * 5}{100} = \frac{16 * 5}{100} = 0,80 \text{ ha}$$

$$\text{Omjer razlike E Z P} = \frac{(5\% * 16 \text{ ha}) - 0,5 \text{ ha}}{5\% * 16 \text{ ha}} = \frac{0,8 \text{ ha} - 0,5 \text{ ha}}{5\% * 16 \text{ ha}} = \frac{0,3}{0,8} = 0,375$$

$$\begin{aligned} \text{Umanjenje površine (EZP)} &= 50\% \text{ površine obradivog zemljišta} * \text{omjer razlike (EZP)} \\ &= 50\% * 16 \text{ ha} * 0,375 = 3 \text{ ha} \end{aligned}$$

$$\text{Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje} = 20 \text{ ha} - 3 \text{ ha} = 17 \text{ ha}$$

U slučaju kada dodatno nisu provedene ni zelene prakse u vezi pridržavanja pravila raznolikosti usjeva, pri određivanju ukupne površine koja je prihvatljiva za zeleno plaćanje u obzir će se uzeti i smanjenje koje proizlazi iz neispunjavanja uvjeta raznolikosti usjeva.

Ukupno smanjenje površine prihvatljive za zeleno plaćanje =
smanjenje površine za raznolikost usjeva + smanjenje površine za EZP

Površina za odobravanje zelenog plaćanja =
površina poljoprivrednog zemljišta - ukupno smanjenje površine

Da
i tebi
PRO
CVJE
TA!

Tablica: Površine na gospodarstvu prihvatljive kao EZP - zbirna tablica

EZP ELEMENTI	PRIZNATA POVRŠINA
<p>Zemljište na ugaru <i>Barem 6 mjeseci u godini za koju se podnosi zahtjev površina treba biti bez poljoprivredne proizvodnje - od 15.2. do 15.8. Nakon ugara mogu se sijati ozime kulture. Površina na ugaru se može kositi, ali ne i napasivati. Na ugaru koji se koristi kao EZP mogu se sijati mješavine za ptice ili za pčelinju pašu (koje se ne koriste u poljoprivredne svrhe).</i></p>	<p>1 m² zemljišta na ugaru = 1 m² EZP</p>
<p>OBILJEŽJA KRAJOBRAZA</p>	
<p>Živice ili pojasevi drvenastih kultura</p>	<p>1 metar (dužni) živice: EZP površina od 10 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • najveća širina: 2 m • najmanja dužina: 10 metara
<p>Pojedinačno stabla (s promjerom krošnje od najmanje 4m)</p>	<p>1 izolirano stablo EZP površina od 30 m²</p>
<p>Drvored (s promjerom krošnje od najmanje 4m), prostor između krošnji ne prelazi 5m)</p>	<p>1 metar drvoreda: EZP površina od 10 m²</p>
<p>Šumarak - skupina stabala i grmlja (stabla spojena krošnjama koja se preklapaju)</p>	<p>1 m² površine: EZP površina od 1,5 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • najveća površina: 0,2 ha • najmanja površina: 100 m²
<p>Jezerca (lokve, bare)</p>	<p>1 m² jezera: EZP površina od 1,5 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • najveća površina: 0,1 ha • u površinu ulazi i obalna vegetacija širine do 10m
<p>Jarak (uključujući otvorene vodotoke za navodnjavanje ili odvodnju)</p>	<p>1 metar jarka: EZP površina od 6 m²</p>
<p>Tradicionalni suhozidi</p>	<p>1 metar suhozida: EZP površina od 1 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • najveća širina: 2 m

EZP ELEMENTI	PRIZNATA POVRŠINA
<p>Rubni pojasevi duž vodotoka (i druge vode), uključujući rubne pojaseve pod trajnim travnjakom</p>	<p>1 metar rubnog pojasa: EZP površina od 9 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • najmanja širina: 3 m • u površinu se ubraja i pojas obalne vegetacije • napasivanje i košnja su dozvoljeni na pojasu
<p>Pojasevi prihvatljivih hektara uz rubove šume</p>	
<p>bez proizvodnje</p>	<p>1 m: EZP površina od 9 m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • najmanja širina 3 m; najveća širina 10 m • na pojasu nema proizvodnje usjeva, ali je dozvoljena košnja i napasivanje
<p>Površine s kulturama kratkih ophodnji (drvenaste kulture za bio-masu) na kojima se ne koriste mineralna gnojiva i/ili sredstva za zaštitu bilja</p>	<p>1 m² površine: EZP površina od 0,3 m² kulture: crna joha (<i>Alnus glutinosa</i>), breza (<i>Betula sp.</i>), grab (<i>Carpinus sp.</i>), kesten (<i>Castanea sp.</i>), jasen (<i>Fraxinus sp.</i>), topola (<i>Populus sp.</i>), i vrba (<i>Salix sp.</i>)</p>
<p>Površine s postrnim usjevima/zelenim pokrovnim usjevima/podusjevom trave</p>	<p>1 m² površine: EZP površina od 0,3 m² Na površinama trebaju biti sijane mješavine najmanje dvije različite kulture:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žitarice: raž (<i>Secale cereale</i>), zob (<i>Avena sativa</i>), Triticale, ječam (<i>Hordeum vulgare</i>) • trave: talijanski ljulj (<i>Lolium multiflorum</i>), sudanska trava (<i>Sorghum sudanense</i>), sirak-sudanska trava (<i>Sorghum bicolor X S. sudanense</i>), vlasulje (<i>Festuca spp.</i>), vlasnjače (<i>Poa spp.</i>) • Brassica genus: gorušice (<i>Sinapis alba</i>, <i>Brassica juncea</i>, <i>Brassica nigra</i>), uljana rotkva (<i>Raphanus sativus</i>), krmna rotkva-Rauola (<i>Raphanus sativus L., var. oleiformis Pers</i>), kanola (<i>Brassica napus or B. rapa</i>), ozima repica-Perko (<i>Brassica rapa L., cv. Perko</i>). • leguminoze: grahorice (<i>Vicia spp.</i>), djetelina inkarnatka (<i>Trifolium incarnatum</i>), aleksandrijska djetelina (<i>Trifolium alexandrium</i>), crvena djetelina (<i>Trifolium pratense</i>), krmni grašak (<i>Pisum sativum</i>), lupine (<i>Lupinus spp.</i>), perzijska djetelina (<i>Trifolium resupinatum</i>), grahor satrica (<i>Lathyrus sativus</i>).

EZP ELEMENTI	PRIZNATA POVRŠINA
<p>Površine s postrnim usjevima/zelenim pokrovnim usjevima/podusjevom trave</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ostalo: facelija (<i>Phacelia tanacetifolia</i>) i heljda (<i>Fagopyrum esculentum</i>) <p>Početak i kraj sjetve: 1.6. - 1.9.</p>
<p>Površine s kulturama koje vežu dušik - fiksatori dušika (kao osnovne kulture određene godine; ne kao postrni usjevi) Soja: sjeme ne-GMO sorte</p>	<p>1 m² površine: EZP površina od 0,7 m² Kulture: soja (<i>Glycine max</i>), lucerna (<i>Medicago sativa</i>), grah (<i>Phaseolus spp.</i>), kravljji grašak (<i>Vigna spp.</i>), slanutak (<i>Cicer spp.</i>), djetelina (<i>Trifolium spp.</i>), bob (<i>Vicia faba</i>), leća (<i>Lens culinaris</i>), lupina (<i>Lupinus spp.</i>), grašak (<i>Pisum spp.</i>), grahorica (<i>Vicia spp.</i>), smiljkita roškasta (<i>Lotus corniculatus</i>).</p>

Da i tebi
PROCVJETA!

8

TRAJNI TRAVNJACI

Ako koristite trajne travnjake, dužni ste se pridržavati pravila zelenih praksi za trajne travnjake koje obuhvaćaju zabranu preoravanja okolišno osjetljivih trajnih travnjaka i očuvanje površina trajnih travnjaka koje se prati na nacionalnoj razini.

Praksa očuvanja trajnih travnjaka sastoji se od dvije obveze:

- **na razini poljoprivrednog gospodarstva:** zabrana preoravanja, odnosno prenamjene okolišno-osjetljivih trajnih travnjaka na posebnim područjima unutar Natura 2000 područja (popis područja je u Tablici 7. u Pravilniku);

- **na nacionalnoj razini:** očuvanje površine trajnih travnjaka u odnosu na ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta (uzimajući u obzir referentni omjer trajnih travnjaka i poljoprivrednih površina utvrđen u 2015. godini). Godišnji omjer ne smije se smanjiti u odnosu na referentni omjer za više od 5% na cjelokupnom području RH.

Zabrana prenamjene okolišno-osjetljivih travnjaka u Natura 2000 područjima

Poljoprivrednici ne smiju prenamijeniti, niti preorati

Zabrana prenamjene okolišno-osjetljivih trajnih travnjaka

posebno zaštićene okolišno-osjetljive trajne travnjake smještene na posebno utvrđenim područjima unutar Natura 2000 područja, koji su utvrđeni Pravilnikom, a označeni u ARKOD-u.

Ako se vaše poljoprivredno gospodarstvo nalazi na području Natura 2000, te imate okolišno-osjetljive travnjake registrirane u ARKOD-u na dan 28.3.2015. ili kasnije, takve je travnjake zabranjeno prenamijeniti, tj. pretvoriti u oranice, voćnjake, vinograde ili druge oblike korištenja poljoprivrednog zemljišta.

Ako poljoprivrednik prenamijeni okolišno-osjetljivi trajni travnjak, dužan je vratiti ga u prvotno stanje

(travnjačka površina) u što kraćem roku, ali ne kasnije od 31. svibnja slijedeće godine.

Prenamjena okolišno osjetljivog trajnog travnjaka, uključujući i preoravanje, znači smanjenje površine prihvatljive za zeleno plaćanje, a time i smanjen iznos zelenog plaćanja.

Primjer:

Poljoprivrednik prijavljuje za osnovno plaćanje površinu od 20 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega okolišno osjetljivi trajni travnjaci zauzimaju površinu od 2 ha. Ispunjena je praksa raznolikosti usjeva, a EZP čine najmanje 5% obradivog zemljišta. No, poljoprivrednik je preorao 0,50 ha okolišno osjetljivog trajnog travnjaka. Kako se radi o travnjaku na posebnom području unutar Natura 2000 područja, kojeg nije smio prenamijeniti, poljoprivrednik je

obavezan preoranu površinu prenamijeniti natrag u trajni travnjak u što kraćem roku.

Također će mu se za tu godinu smanjiti površina koja se kvalificira za zeleno plaćanje.

Zbog preoravanje okolišno osjetljivog trajnog travnjaka, površina koja se kvalificira za zeleno plaćanje će biti smanjena za 0,50 ha, te će za zelene prakse biti priznata površina od 19,50 ha. Izračun smanjenja površina zbog preoravanja trajnog travnjaka i površine koja je prihvatljiva za zeleno plaćanje:

Smanjenje površine (TT velike prirodne vrijednosti) =
prenamijenjena ili preorana površina (TT velike prirodne vrijednosti)

Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje =
površina poljoprivrednog zemljišta - smanjenje površine (TT velike prirodne vrijednosti)

Smanjenje površine (TT velike prirodne vrijednosti) = 0,5 ha
Prihvatljiva površina za zeleno plaćanje = 20ha - 0,5 ha = 19,50 ha

U slučaju kada se na poljoprivrednom gospodarstvu koje je obveznik svih zelenih praksi ne provode prakse raznolikosti usjeva ili EZP zauzima površinu manju od 5% obradivog zemljišta, onda će se pri određivanju

površine prihvatljive za zeleno plaćanje uzeti u obzir i smanjenja koja proizlaze iz nepoštivanja raznolikosti usjeva ili smanjenja EZP površina.

**Ukupno smanjenje površine prihvatljive za zeleno plaćanje =
smanjenje površine za raznolikost usjeva + smanjenje površine za EZP + smanjenje površine za TT**

**Površina za odobravanje zelenog plaćanja =
površina prihvatljivih površina - ukupno smanjenje površine**

Očuvanje trajnih travnjaka

Republika Hrvatska ima na nacionalnoj razini obvezu očuvanja omjera ukupnih nacionalnih površina pod trajnim travnjacima u odnosu na ukupnu poljoprivrednu površinu na razini RH. Kako bi se osiguralo očuvanje trajnih travnjaka, Agencija za plaćanja će svake godine pratiti kretanje godišnjeg omjera površina trajnih travnjaka i ukupnih poljoprivrednih površina i uspoređivati ga s referentnim omjerom površina trajnih travnjaka i ukupnih poljoprivrednih površina utvrđenog u 2015. godini.

- Ako se zabilježi promjena omjera u određenoj godini u odnosu na referentni omjer za više od 4%, primjenjuje se **postupak prethodnog odobrenja prenamjene** trajnih travnjaka za svako poljoprivredno gospodarstvo,
- Ako se utvrdi promjena omjera u određenoj godini u odnosu na referentni omjer za više od 5%, primjenjuje se **obveza prenamjene zemljišta** natrag u trajni travnjak za one poljoprivrednike koji raspolažu zemljištem koje je bilo prenamijenjeno iz trajnog travnjaka u zemljište za druge svrhe.

Referentni omjer površina trajnog travnjaka je omjer:

- zbroj svih površina trajnih pašnjaka i travnjaka prijavljenih od strane poljoprivrednika u 2013. i 2015. godini, pri čemu se u obzir uzimaju površine

koje su prijavili poljoprivrednici dužni provoditi zelene prakse i

- ukupne površine poljoprivrednog zemljišta koje su prijavili poljoprivrednici dužni provoditi zelene prakse u 2015. godini.

Smanjenje omjera za više od 5%:

- U slučaju smanjenja omjera trajnih travnjaka u RH za više od 5%, svaki poljoprivrednik koji je prenamijenio područje trajnih travnjaka za drugačije korištenje, ili ih je preorao, bit će obavezan prenamijeniti ga natrag u trajni travnjak.
- Ako imate trajne travnjake (u ARKOD-u to su parcele vrste korištenja livade i pašnjaci, tj. parcele sa šiframa vrste uporabe 310, 320 i 321), njihova prenamjena ili preoravanje u zemljište druge svrhe, dozvoljena je samo ukoliko se nacionalni referentni omjer trajnih travnjaka nije smanjio za više od 5%.
- Agencija za plaćanja do 31. prosinca godine kada je nacionalni omjer smanjen za više od 5% obavještava poljoprivrednike koji podliježu obvezi prenamjene i o pravilima sprječavanja novih prenamjena trajnih travnjaka. Obveza prenamjene mora se ispuniti prije zadnjeg dana roka za zakašnjele zahtjeve za slijedeću godinu.

ZAKLJUČAK

Plaćanje za provođenje praksi korisnih za klimu i okoliš - zeleno plaćanje - isplaćuje se za one površine poljoprivrednog gospodarstva koje su prihvatljive i za osnovno plaćanje. Zeleno plaćanje ostvaruju i oni korisnici koji nemaju obaveze za ta plaćanja (korisnici koji imaju višegodišnje nasade, korisnici s površinama oranica manjim od 10 ha, mali poljoprivrednici, ekološki proizvođači).

Pored obveza za zeleno plaćanje, korisnici osnovnog plaćanja također su dužni pridržavati se **uvjeta**

višestruke sukladnosti prema Pravilniku o višestrukoj sukladnosti (Narodne novine 32/2015).

Primjer:

Ako imate poljoprivredno gospodarstvo s ukupnom površinom od 100 ha prihvatljivom za osnovno plaćanje, od čega oranice zauzimaju 80 ha, trajni travnjaci 15 ha i voćnjak 5 ha, te ako provodite sve zelene prakse koje ste obvezni ispunjavati, imate pravo na zeleno plaćanje za površinu od 100 ha.

Neusklađenost s načelima zelenih praksi utvrđena pri administrativnoj kontroli, kao i pri kontroli na terenu, dovodi do smanjenja iznosa pripadajućeg zelenog plaćanja.

Površine prihvatljive za zeleno plaćanje bit će potvrđene tek nakon primjene smanjenja u slučaju nepravilnosti vezanih za ispunjavanje uvjeta zelenih praksi.

Nadamo se da su vam informacije u ovom priručniku pomogle, te da ste utvrdili treba li vaše poljoprivredno gospodarstvo slijediti propisane zahtjeve zelenih praksi.

Na internetskoj stranici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

(www.apprrr.hr) postoji kalkulator za zelene prakse - raznolikost usjeva i ekološki značajne površine - koji će vam pomoći u provjeri udovoljavate li ili ste izuzeti od provedbe praksi raznolikosti usjeva i prakse održavanja ekološki značajnih površina.

Preporuka:

Ako se vaše poljoprivredno gospodarstvo po veličini obradivog zemljišta nalazi blizu obvezujućih graničnih vrijednosti od 10 ha ili 30 ha (važno za poštivanje pravila raznolikosti usjeva), odnosno blizu 15 ha (važno za održavanje ekološki značajnih površina), svakako se potrudite udovoljiti uvjetima zelenih praksi kako biste ostvarili zeleno plaćanje.

PRAVNI PROPISI

Podaci u ovom priručniku su informativnog karaktera. Obvezujući su izričaji iz pravnih propisa na temelju kojih je izrađen ovaj Priručnik:

- 1. Zakon o poljoprivredi**
(„Narodne novine“ br. 30/15)
- 2. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja**
(„Narodne novine“ br. 35/15)
- 3. Pravilnik o višestrukoj sukladnosti**
(„Narodne novine“ br. 32/15)
- 4. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta** (Narodne novine br.35/15)
- 5. Uredba (EU) br. 1307/2013** o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike
- 6. Delegirana uredba Komisije (EU)**
br. 639/2014 o dopuni Uredbe (EU) br. 1307/2013
- 7. Provedbena uredba Komisije (EU)**
br. 641/2014 o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1307/2013
- 8. Uredba (EU)**
br. 1306/2013 o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike
- 9. Provedbena uredba Komisije (EU)**
br. 809/2014 o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1306/2013 u pogledu IAKS-a, mjera ruralnog razvoja i višestruke sukladnosti
- 10. Delegirana uredba Komisije (EU)**
br. 640/2014 o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 u pogledu IAKS-a te uvjeta za odbijanje ili obustavu plaćanja i administrativne kazne koje se primjenjuju za izravna plaćanja, potporu ruralnom razvoju i višestruku sukladnost.

Da i tebi PRO CVJE TA!

U izradi ovog priručnika sudjelovali su djelatnici Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Ministarstva poljoprivrede te vanjski suradnici:

Tajana Andrašić, Zdenka Berak, Nataša Boras, Marko Car, Jolanta Dobiesz, Mirjana Kovačić, Sanja Krivanek Mahmuljin, Leticija Hrenković, Jasna Mikulecky, Marijana Šešo i drugi.

REGIONALNI UREDI AGENCIJE ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

Županija	Sjedište	Ime i prezime voditelja	Adresa
Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar	Mladen Pavičić	43000 Bjelovar, Ljudevita Gaja 2
Brodsko-posavska	Slavonski Brod	Ljubica Aščić	35000 Slavonski Brod, Petra Krešimira IV br 20
Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	Dijana Šemeš	20000 Dubrovnik, Vukovarska 2
Ispostava Korčula			20260 Korčula, A. i S. Radića 3,
Ispostava Metković			20350 Metković, Stjepana Radića 3
Istarska	Pazin	Vesna Bertoša-Marić	52000 Pazin, 25. rujna br. 17
Karlovačka	Karlovac	Đurđina Kotarac	47000 Karlovac, Pavla Vitezovića 1A
Koprivničko-križevačka	Koprivnica	Nevenka Sobota	48000 Koprivnica, Opatička 1
Krapinsko-zagorska	Krapina	Nada Putak	49000 Krapina, Frana Galovića bb
Ličko-senjska	Gospić	Marijana Grčević	53000 Gospić, Kaniška 55
Ispostava Senj			53270 Senj, Obala dr.F.Tuđmana 2
Međimurska	Čakovec	Petra Goričanec Slaviček	40000 Čakovec, O. Keršovanija 7

e-mail	tel. kontakt	Ime i prezime zamjenika voditelja	radno vrijeme ureda
mladen.pavicic@aprrr.hr	043/211-460, 043/221-460, 043/227-460, 043/440-460, 043/448-460, 043/445-460	Ivan Oslovar	7:00-15:00
ljubica.ascic@aprrr.hr	035/415-028, 035/415-037	Ljubica Sabo	7:00-15:00
dijana.semes@aprrr.hr	01/6446-041, 020/311-896, 020/683-667, 020/640-485 020/711-704 020/640-485, 683-667	Ariana Novak Jokić	7:00-15:00
vesna.bertosa@aprrr.hr	052/616-900, 052/222-878, 052/622-015, 052/431-139, 052/885-500	Ines Sladonja	8:00-16:00
durdina.kotarac@aprrr.hr	047/649-903, 047/649-904	Antonija Magaš	7:30-15:30
nevenka.sobota@aprrr.hr	048/221-917, 01/6446-076	Ana-Marija Dotov	7:30-15:30
nada.putak@aprrr.hr	01/6446-100, 049/301-198, 049/315-140	Ivan Malogorski	7:30-15:30
marijana.grcevic@aprrr.hr	053/658-045, 053/658-048 053/881-910	Danica Poznanović	7:00-15:00
petra.goricanec@aprrr.hr	040/391-350, 040/638-811, 040/638-813	Alen Babović	7:00-15:00

REGIONALNI UREDI AGENCIJE ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

Županija	Sjedište	Ime i prezime voditelja	Adresa
Osječko-baranjska	Osijek	Vlado Cimerman	31000 Osijek, Europske Avenije 5
Požeško-slavonska	Požega	Daniela Vlahov	34000 Požega, Trg Sv. Trojstva 19
Primorsko-goranska	Rijeka	Damir Kuba (v.d. voditelja)	51000 Rijeka, Frana Kurelca 8
Sisačko-moslavačka	Sisak	Zdravko Planinc	44000 Sisak, I. K. Sakcinskog 1
Splitsko-dalmatinska	Split	Maja Ivančević	21000 Split, Mažuranićevo šetalište 24b
Šibensko-kninska	Šibenik	Katica Batić	22000 Šibenik, Perivoj Luje Maruna 1
Varaždinska	Varaždin	Kristina Kolak	42000 Varaždin, A. Cesarca 2
Virovitičko-podravska	Virovitica	Antun Vujić	33000 Virovitica, Kralja Tomislava 3
Vukovarsko-srijemska	Vukovar	Miroslav Bekavac	32000 Vukovar, Olajnica 19
Zadarska	Zadar	Damir Marušić	23000 Zadar, I. Danila 4
Zagrebačka	Zagreb	Alen Čičak	10126 Zagreb, Ul. Grada Vukovara 70/IV
Grad Zagreb	Zagreb	Vladimir Vrhovec	10000 Zagreb, Ozaljska 10

e-mail	tel. kontakt	Ime i prezime zamjenika voditelja	radno vrijeme ureda
vlado.cimerman@aprrr.hr	031/206-058, 031/611-445, 031/630-250, 031/700-774, 031/651-440, 031/810-071, 031/821-564, 031/705-208, 031/654-040 i 031/615-388	Edita Plaščak	7:00-15:00
daniela.vlahov@aprrr.hr	034/272-170, 034/276-108	Ivana Novinc	7:00-15:00
damir.kuba@aprrr.hr	051/782-136; 051/561-198; 051/814-263; 051/321-064; 051/561-199	Josip Milišić	8:00-16:00
zdravko.planinc@aprrr.hr	044/660-142, 044/524-569	Renata Martinović	7:30-15:30
maja.ivancevic@aprrr.hr	021/339-300, 021/261-503	Marina Kovačev	7:00-15:00
katica.batic@aprrr.hr	022/200-372, 022/664-639, 022/888-470	Marija Mirković	ljetno: 7:00-15:00 zimsko: 7:30-15:30
kristina.kolak@aprrr.hr	042/300-755, 042/306-350, 042/205-150	Dubravka Šincek Cvilinder	7:00-15:00
antun.vujic@aprrr.hr	01/6446-251, 033/638-062, 033/638-063	Zoran Čop	7:00-15:00
miroslav.bekavac@aprrr.hr	032/638-892, 032/338-710, 032/450-333	Tomislav Kocelj	7:00-15:00
damir.marusic@aprrr.hr	023/627-119, 023/386-641	Darko Adžić Kapitanović	7:00-15:00
alen.cicak@aprrr.hr	01/6446-299, 01/6446-300	Romeo Husain	7:30 - 15:30
vladimir.vrhovec@aprrr.hr	01/6382-377, 01/6382-378, 01/6446-323	Elizabeta Mencl Janječić	7:30-15:30

BILJEŠKE

BILJEŠKE

Da i tebi
PRO **CVJETA!**

The text 'PRO CVJETA!' is written in large, colorful, sans-serif letters. 'PRO' is in green, brown, and red. 'CVJETA!' is in pink, orange, green, blue, and purple. There are yellow stars and a purple exclamation mark. Below the text are four horizontal lines.

Ovaj priručnik financiran je sredstvima Europske unije. Sadržaj ovog priručnika isključiva je odgovornost Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i ne odražava nužno gledišta Europske unije.

